

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Fitogeografia		13.1.1955	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Ekologii Roślin			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Biologii	Biologia	forma	stacjonarne
		moduł	biologia środowiskowa, biologia molekularna i komórkowa, genetyka i
		specjalnościowy	biologia eksperymentalna
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Anna Pędziszewska; dr hab. Monika Badura, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1	
Ćw. audytoryjne		SZACOWANIE CZASU PRACY	
Sposób realizacji zajęć		Praca w kontakcie z nauczycielem:	
zajęcia w sali dydaktycznej		Udział w wykładach - 15 godzin	
Liczba godzin		Udział w egzaminie – 1 godzina	
Ćw. audytoryjne: 15 godz.		Udział w konsultacjach – 1 godzina	
		Samodzielna praca studenta:	
		Przygotowanie do egzaminu: 8 godzin	
		RAZEM: 25 godzin	
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 zimowy			
Status przedmiotu	Język wykładowy		
fakultatywny (do wyboru)	polski		
Metody dydaktyczne	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	Sposób zaliczenia		
	Zaliczenie na ocenę		
	Formy zaliczenia		
	- test wyboru i uzupełnień - kolokwium		
	Podstawowe kryteria oceny		
	• kolokwium obejmuje materiał z wykładu		
	• I termin - kolokwium pisemne (test wyboru i uzupełnień), termin poprawkowy – kolokwium pisemne (test wyboru i uzupełnień)		
	• kolokwium pisemne jest oceniane wg wskaźnika procentowego („Regulamin Studiów UG”)		
	Student ma obowiązek uczestniczenia w zajęciach, a w razie nieobecności należy ją usprawiedliwić zgodnie z §12Regulaminu Studiów UG		
	- warunkiem zaliczenia wykładu jest obecność na co najmniej 80% zajęć		
	- Student ma obowiązek uzupełnić braki w wiedzy i umiejętnościach spowodowane nieobecnością na wykładach we własnym zakresie.		
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt kształcenia	Wykład z prezentacją multimedialną
	Wiedza
B2_W01	kolokwium
B2_W05	kolokwium
	Umiejętności
B2_U02	pytania wykładowcy w trakcie wykładu/obserwacja postaw studenta
B2_U07	pytania wykładowcy w trakcie wykładu/pbserwacja postaw studenta
	Kompetencje
B2_K07	Obserwacja postaw studenta dyskusje podczas zajęć i konsultacji

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Brak

B. Wymagania wstępne

Podstawy systematyki roślin i podstawy ekologii

Cele kształcenia

1. Poszerzenie wiedzy dotyczącej najważniejszych procesów ekologicznych, geograficznych i historycznych które ukształtowały i nadal kształtują szatę roślinną Ziemi .
2. Przybliżenie teorii na temat kształtowania się flor regionalnych.
3. Przedstawienie podstaw regionalizacji fitogeograficznej
4. Zdobycie umiejętności wnioskowania w zakresie fitogeografii w oparciu o dane uzyskane różnymi metodami i pochodzące z różnych obszarów nauk przyrodniczych.

Treści programowe

Wprowadzenie do teorii, metod i terminologii ogólnej geografii roślin; mapy zasięgowe. Wpływ czynników abiotycznych i biotycznych na rozmieszczenie roślin i formacji roślinnych na Ziemi. Ekspansywność i rozprzestrzenianie się roślin. Metody bezpośrednie (paleobotaniczne) i pośrednie w historycznej geografii roślin; phylogeografia. Wpływ najważniejszych procesów geologicznych (teoria płyt tektonicznych) i zmian klimatu (rola zlodowaceń) na kształtowanie się flor i bioróżnorodności w różnych obszarach geograficznych. Zastępczość geograficzna. Powstawanie i przekształcanie się zasięgów. Zasięgi dysjunktywne. Relikty i endemity. Elementy geograficzne. Podział Ziemi na regiony fitogeograficzne, przegląd państw roślinnych. Analizy statystyczne flor. Antropogeniczne przemiany flor i zbiorowisk roślinnych; inwazje roślinne. Klasyfikacja roślin synantropijnych. Ośrodki pochodzenia najważniejszych roślin uprawnych.

Wykaz literatury**A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):****A.1. Wykorzystywana podczas zajęć**

- Cox B. V., Moore P. D. 2010. Biogeography – an ecological and evolutionary approach. 8. Ed. Wiley & Sons Inc. Dahl E. 1998. The Phytogeography of Northern Europe. Cambridge Univ. Press, Cambridge.
- Kornaś J., Medwecka-Kornaś A. 2002. Geografia roślin. PWN, Warszawa.
- Kornaś J. 1996. Pięć wieków wymiany flor między Starym a Nowym Światem. Wiadomości Botaniczne 40(1): 111-119.
- Kostrowicki A. S., 1999. Geografia biosfery. PWN, Warszawa.
- Lomolini M.V., Riddle B.R., Whittaker R.J., Brown J.H. 2010. Biogeography. Sinauer Associates, Inc., Massachusetts.
- Matuszkiewicz W. 1999. Szata roślinna. W: L. Starkel (red.). Geografia Polski – środowisko przyrodnicze. PWN, Warszawa.
- Podbielkowski Z. 1997. Szata Roślinna Ziemi. Wielka Encyklopedia Geografii Świata. Tom. 7. Wyd. Kurpisz S.C. Poznań.
- Szafer W., Zarzycki K. (red.). 1977. Szata roślinna Polski. T. I i II. PWN, Warszawa.
- Walter H. 1976. Strefy roślinności a klimat. PWRiL, Warszawa.
- Willis K. J., McElwain J. C. 2002. The Evolution of Plants. Oxford Univ. Press, Oxford.
- Whittaker R. J. 1998. Island biogeography: ecology, evolution, and conservation. Oxford Univ. Press, Oxford.

A. 2. studiowana samodzielnie przez studenta

- Kornaś J., Medwecka-Kornaś A. 2002. Geografia roślin. PWN, Warszawa.
- Podbielkowski Z. 2002. Fitogeografia części świata. T. 1 i 2. PWN, Warszawa.
- Podbielkowski Z. 1997. Szata Roślinna Ziemi. Wielka Encyklopedia Geografii Świata. Tom. 7. Wyd. Kurpisz S.C., Poznań.
- Szafer W., Zarzycki K. (red.). 1972. Szata roślinna Polski. T. I i II. PWN, Warszawa.

B. Literatura uzupełniająca

- Podbielkowski Z. 1991. Geografia roślin. Wyd. Szkol. i Pedagog., Warszawa.
- Podbielkowski Z. 1995. Wędrowki roślin. Wyd. Szkol. i Pedagog., Warszawa.
- Ralska-Jasiewiczowa M., Latałowa M., Wasylkowa K., Tobolski K. i in. 2004. Late Glacial and Holocene history of vegetation in Poland based on isopollen maps. Wyd. IBPAN, Kraków.

Whittaker R. J. 1998. Island Biogeography. Ecology, Evolution and Conservation. Oxford Univ. Press, Oxford.

Feurdean A., Vannière B., Finsinger W., Warren D., Connor S.C., Forrest M., Liakka J., Panait A., Werner C., Andrić M., Bobek P., Carter V.A., Davis B., Diaconu A.-C., Dietze E., Feeser I., Florescu I., Galka M., Giesecke T., Jahns S., Jamrichová E., Kajukalo K., Kaplan J., Karpińska-Kołaczek M., Kołaczek P., Kuneš P., Kupriyanov D., Lamentowicz L., Lemmen C., Magyari E.K., Marcisz K., Marinova E., Niamir A., Novenko E., Obremska M., Pędziszewska A., i.in. 2020. Fire hazard modulation by long-term dynamics in land cover and dominant forest type in eastern and central Europe. *Biogeosciences* 17: 1213–1230.

Abraham V., Hicks S., Svobodová-Svitavská H., Bozilova E., Panajiotidis S., Filipova-Marinova M., Jensen C. E., Tonkov S., Pidek I. A., Święta-Musznicka J., Zimny M., Kvavadze E., Filbrandt-Czaja A., Hätteland M., Karloğlu Kılıç N., Kosenko J., Nosova M., Severova E., Volkova O., Hallsdóttir M., Kalniņa L., Noryskiewicz A. M., Noryskiewicz B., Pardoe H., Christodoulou A., Koff T., Fontana S. L., Alenius T., Isaksson E., Seppä H., Veski S., Pędziszewska A., Weiser M., Giesecke T. 2021. Patterns in recent and Holocene pollen accumulation rates across Europe – the Pollen Monitoring Programme Database as a tool for vegetation reconstruction. *Biogeosciences* 18(15): 4511–4534.

Latałowa M., Zimny M., Pędziszewska A., Kupryjanowicz M. 2016. Postglacialna historia Puszczy Białowieskiej – roślinność, klimat i działalność człowieka. *Parki Nar. Rez. Przyr.* 35 (1): 3–49.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
Przedmiot realizuje: Efekty z programu Biologia UG: B2_W01, B2_W05, B2_U02, B2_U07, B2_K07	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie związki między abiotycznymi i biotycznymi czynnikami środowiskowymi a kształtowaniem się zasięgów formacji roślinnych (B2_W01) - rozumie związki między przeszłością geologiczną i zasięgami taksonów różnej rangi, potrafi wyjaśnić rolę człowieka w przekształcaniu naturalnych zasięgów gatunków, formacji roślinnych i biomów (B2_W01) - rozumie interdyscyplinarny charakter fitogeografii – konieczność czerpania z zasobów wiedzy różnych dziedzin do wyjaśniania historii zasięgów (B2_W05) - poznaje najnowsze metody stosowane do rozwiązywania problemów fitogeograficznych (B2_W05)
	Umiejętności <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystuje samodzielnie wybraną literaturę specjalistyczną (B2_U02) - potrafi krytycznie analizować mapy zasięgowe i stawia hipotezy dotyczące historii kształtowania się zasięgu (B2_U07)
	Kompetencje społeczne (postawy) <ul style="list-style-type: none"> - jest otwarty na współpracę interdyscyplinarną doceniając wiedzę specjalistyczną (B2_K07)
Kontakt	
anna.pedziszewska@ug.edu.pl	